

ÕPPEKAVA
RANNAMÕISA LASTEAED
2021

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	lk 4
1.1 Üldinfo	
1.2 Väärtused	
1.3 Lasteaia eripära	
1.3 Traditsioonilised õppe-ja kasvatustegevusi toetavad üritused	
2. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	lk 5
2.1 Õppe-ja kasvatustöö eesmärgid	
2.2 Õppe-ja kasvatustöö läbiviimise põhimõtted	
2.3 Õpikeskkond	
2.3 Õpikäsitus	
3. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS	lk 6
3.1 Lasteaia õppeaasta	
3.2 Rühma õppe-ja kasvatustegevuse kavandamine	
3.3 Õppekäikude läbiviimise korraldus	
3.4 Digiõpe ja õppeprotsessi toetavad digilahendused	
3.5 Samm-sammult õppeprogramm	
3.6 Arvumaa õppeprogramm	
3.7 Tuge vajav laps	
3.8 Koostöö lapsevanemaga	
4. 6-7 AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	lk 11
5. VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING 6-7 AASTASE LAPSE EELDATAVAD TULEMUSED	lk 13
5.1 Õppe-ja kasvatustegevuse sisu ja lõimuvad tegevused	
5.2 Valdkond MINA JA KESKKOND	
5.3 Valdkond KEEL JA KÕNE	
5.4 Valdkond MATEMAATIKA	

- 5.5 Valdkond KUNST
- 5.6 Valdkond MUUSIKA
- 5.7 Valdkond LIIKUMINE
- 5.8 Valdkond MAAILMAHARIDUS

6. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED

lk 21

7. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

lk 22

1. ÜLDSÄTTED

1.1 Üldinfo

- 1) Aadress: Harjumaa, Harku vald, Rannamõisa, Merepiiga tee 8
- 2) Omandivorm: Harku valla munitsipalaalustus
- 3) Rühmade arv: 6
- 4) Max kohtade arv: 144
- 5) Tööaeg: lasteaed on avatud 7.00 – 18.30

1.2 Väärtused

Rannamõisa Lasteaed on kogukonna poolt hinnatud kasvukeskkond lastele ja positiivse mikroklimega, innovaatiline ning pidevas arengus asutus töötajatele. Organisatsiooni väärtused on ühiselt loodud ja neid järgides on ülesse ehitatud nii kasvu-, kui õppekeskkonnad. Väärtustatud on laste loovus ja iseseisvus, vaimne ja füüsiline tervis ning üksteist austavad suhted. Me aktsepteerime nii laste kui kolleegide erisusi ja näeme neis võimalust arenguks. Me oleme orienteeritud elukestvatele õppele, oleme paindlikud muutuste suhtes ja avatud uuendustele. Organisatsiooni töökultuur põhineb vabadusele vastutada, mille laiem eesmärk on aluse loomine ennastjuhtiva õppija kujunemiseks.

Rannamõisa Lasteaed teeb koostööd Tartu Ülikooli eetikakeskusega, kui Hea Lasteaia Ekspert (2017)

1.2 Lasteaia eripära

- 1) Lasteaia õppekavas rõhutatakse **looduse-tervise-keskkonna** tähtsust. Kasvu- ja õppekeskkonnana on kasutusel:
  - personal, kelles ühilduvad töö ja hovid ühtseks pedagoogiliseks kutsumuseks
  - avar, mitmeosaline ja alternatiivseid võimalusi pakkuv õueala: kaks ühist mänguplatsi (s.h. seiklusrada), õuesõppeklass, kasvuhoone, kitsede ja küülikute laut.
  - vahetus läheduses on mets, meri ja pankrannik
  - 0,5 km kaugusel Tabasalu Looduspark ja Aura Loodusrada
  - kergliiklustee
- 2) Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade (TEL) võrgustikku (alates 2010)
- 3) Lasteaed kuulub EcoSchool võrgustikku. Oleme Rohelise Lipu omanikud (2017, 2020)
- 4) Lasteaed rakendab õppetegevuses läbivalt maailmahariduslikke põhimõtteid
- 5) Olulisel kohal on koostöö peredega: ühised koolitused, kaasav osalus projektõppes, pedagoogika jagamine paneel-vestlusringi vormis jm. perekeskset ettevõtmised
- 6) Lastel on võimalus igapäevaselt osa saada Eesti kvaliteet kultuurist: KUMU, Rahvusooper Estonia, Kadrioru Kunstmuuseumi, Eesti Kontserti haridusprojektides osalemise läbi

1.3 Traditsioonilised õppe-ja kasvatustegevusi toetavad tegevused

- Ülemaailmsete teemapäevade rakendamine
- TEL'i tegevus
- Ecoschooli tegevuste rakendamine
- Taime- ja loomakasvatuse projektid, mida toetab töökasvatuse
- Perespordi ettevõtmised
- Sõbrapäeva lahtiste uste päev vanematele

- Jõulude tähistamine: pereõhtu kohviku ja meisterdamisega, kirikukontsert
- Emadepäev
- Talgud
- Vabariigi aastapäev, isamaaline kasvatus
- Emakeelepäev

2. ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

ÜLDEESMÄRK: LAPSE MITMEKÜLGNE JA JÄRJEPIDEV ARENG KODU JA LASTEASUTUSE KOOSTÖÖS.

Meie eesmärk on luua selline keskkond, mis võimaldab igal lapsel kujuneda positiivse minapildi, eetilise käitumis oskusega, õpioskusi ja -soovi omavaks inimeseks.

2.2 ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED

- laste arengu võimaluste loomisel lähtutakse laste ealistest ja individuaalsetest eripäradest;
- võimaluste loomisele kaasatakse lapsed, vanemad, koostööpartnerid
- päeva kujundamisega tagatakse lapse kehaline ja emotsionaalne turvatunne
- igapäevastes tegevustes ja suhtluses rõhutatakse sallivuse ja demokraatlike suhete tähtsust; on loodud keskkond, mis soodustab sotsiaalsete suhete arengut
- oluline on tegevused õues iga ilmaga; võimaldatud on vajaminev päevane kehaline aktiivsus
- lasteaia koostöö perega on pidev ja mitmekülgne
- väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone maailmahariduslikus võtmes

2.3. ÕPIKESKKOND

Õpikeskkond uuenevas õpikäsitluses on aktiivne ja inspireeriv füüsiline keskkond ning turvaline vaimne keskkond. Keskkond, mis julgustab ja toetab loovust. Keskkond, milles on teadlikult loodud situatsioone, kus lapsed saavad/peavad harjutama ebakindlust. Rühma tegevuskultuur võimaldab oma oskusi jagada ja innustab koostööle. Laps, kes sellises keskkonnas kasvab on julge õppija, kes eksimustes ja vigades näeb pigem uut võimalust.

- Lasteaias on loodud mitmekesine, muutuv ja interaktiivne õpikeskkond, kus laps saab juhtida oma tegevust, tehes seda iseseisvalt, sihipäraselt ja loovalt
- Õpikeskkonnana kasutatakse kogu ümbritsevat õueala, looduskeskkonda, kultuuriruumi, vanemate poolt pakutud kohti ja tegevusi
- Õpikeskkonnana kasutatakse peresid ja kogukonda
- Õpikeskkonnana kasutatakse lähiümbruse kultuuriruumi: muuseumiharidus, erinevad haridusprogrammid Eesti Kontserdil, teaduskeskustel

2.4 ÕPIKÄSITUS

Uueneva õpikäsituse võtmeküsimus on õppija ja õpetaja roll. Õpetaja ei ole enam ära õpetaja ja laps ära õppija. Oluline on koostöövalmidus, -vajadus ja -võimalus. Õppimise protsessis on esikohal uudishimule toetuv avastamine, julgusele toetuv teadmise loomine, ärksusele toetuv mõtestamine ja pidev refleksioon. Kõik need võimaldavad osaoskuste omandamisega koos ka süvenemist, maailmast tervikpildi kujunemist ja inimeseks kasvamist

1) Õppekava kesksel kohal on **loodus-ja keskkonnaõpetus**, mida võimaluse piires seotakse kõigi teemadega.

Töökorraldus võimaldab õppe- ja kasvatustöös kasutada **aktiivõppe erinevaid meetodeid ja vahendeid**. Õppimine toimub läbi tegutsemise, katsetuste, uurimiste. Metoodikas eelistatakse projektõpet, aktiivõpet, rühmaõpet, kogemusõpet ja õuesõpet.

2) Õppe-ja kasvatustegevustes luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega
- kasutada omandatud teadmisi ja õpioskusi erinevates olukordades ja tegevustes
- arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega

3. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDUS

3.1 Lasteaia õppeaasta

1) Lasteaia õppeaasta algab 1. september ja kestab 31. augustini

2) Planeeritud õppeperiood toimub 1. septembrist 31. maini. Suvekuudel (juuni, juuli ja august) toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning põhirõhk on mängulisel õuetegevustel.

3.2 Lasteaia õppe-ja kasvatustegevuse kavandamine

1) Õppe-ja kasvatustegevus tugineb rühma **päevakavale**, mis määrab ära vastavalt laste eale päevarütmid, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabad tegevused toas ja õues ja pedagoogide osalusega tegevused.

2) Õppetegevused lähtuvad **temaatilisest projektõppest**, mis lepatakse ühiselt kokku uue õppeaasta algul pedagoogilise nõukogu koosolekul. Tervet lasteaeda ühendav põhiteema jaguneb rühmades alateemadeks. Igal rühmal on autonoomsus otsustada projekti kestuse ja sisu üle. Regulaarselt toimuvad projekti kokkuvõtavad tutvustused teistele. Projektõpe on lahti kirjutatud ühtse struktuuriga temaatilises aastakavas.

Temaatiline aastakava aitab:

- siduda erinevaid ainevaldkondi ühtseks tervikuks ja siduda need loodus- ja keskkonnaõpetusega;
- kooskõlastada õppetööd erinevates vanuseastmetes;

- arendada laste omavahelist koostööd;
- arendada õpetajate omavahelist koostööd

3) Lapse individuaalset arengut toetavad **huviringid** õhtupoolisel ajal. Huviringide valik põhineb sellele, kuid need toetavad lasteaia väärtusi ja katavad erinevaid arenguvaldkondi (liikumine, loovus, mõtlemine).

4) Lasteaia õppekava ja rühmade tegevuskavad on **paindlikud**. Õpetajad võivad muuta planeeritud teemasid, tegevusi, üritusi jne vastavalt laste soovidele, vajadusele ja ühiskonnast tingitud muudatustele.

5) Vähemalt ühel päeval nädalas on **õppetegevused kavandatud õue** - loodusklass, mets, Tabasalu Looduspark ja Aura Loodusrada, Muraste Looduskooli retked, mererand vms

6) Lastele iseseisva tegutsemise võimaldamiseks on loodud **tegevuskeskused**: loovmängunurgad, käelise tegevuse keskused, lugemisnurgad, puutöökeskused nii õues kui toas, STEAM keskus galeriis

7) Lastele iseseisva tegutsemise võimaldamiseks ja koostöö rakendamiseks on ellu kutsutud nõ **“Laste juhitud päev”**. Sellel päeval saavad lapsed hommikupoolse aja enda tegevusi ise kavandada ja valikuid teha. Täiskasvanute ja laste koostöös loodud ja suunatud tegevuskeskustes saavad lapsed oma teadmisi ja oskusi kasutada teises olukorras, luua uusi teadmisi ja oskusi, katsetada, kinnistada ja julgelt ning vabalt eksida.

8) Päevakava põhimõtted

Päevakava koostatakse arvestades laste vanust

Planeeritud õppetegevuste kestused:

- kuni 3a. 10-15 min
- 3-5a. kuni 25 min
- 6-7a kuni 35 min

Planeeritud tegevuste arv päevas:

- Kuni 3a kuni 2 tegevust
- 3-5a kuni 3 tegevust
- 6-7 kuni 4 tegevust
-

3.3 Õppekäikude läbiviimise korraldus

1) Õppekäik on õppe- ja kasvatustööd toetav tegevus, mis on kooskõlas lasteaia ja rühma eesmärkidega.

2) Transpordikulused kaasa toovaid õppekäike võimaldatakse vanematele rühmadele maksimaalselt 2 korda kuus.

3) Õppekäigu valmistavad ette õpetajad, kaasates lapsevanemaid ning arvestades teemat ning laste võimeid ja vanust.

4) Õppekäik toimub õppetöö ajal soovituslikult ajavahemikus 9.00–13.00, õppekäigu ajaline kestvus sõltub laste vanusest ja sihtkohast.

5) Õpetajad informeerivad lapsevanemaid õppekäigule minekust, vajadusel palutakse lastevanemate abi.

6) Õppekäigus osalejad (õpetajad ja lapsed) kannavad helkurveste.

7) Õppekäigu korraldajad teavitavad lapsi enne õppekäigule minekut käitumisreeglitest ja ohutusnõuetest.

8) Rühma õppekäigul peab lapsi saatvate lasteaia töötajate arv olema vastavuses laste suhtarvuga - sõimerühmas kuni kaheksa lapse, liitrühmas kuni kümne lapse, lasteaia rühmas kuni kaheteistkümne lapse kohta.

3.4. Digiõpe ja õppeprotsessi toetavad digilahendused

Lasteaeda tultes on lastel kokkupuude erinevate digivahenditega olemas. Valdavalt piirduvad need oskused meelelahutusliku aspektiga. Juhitud ja teadliku suunamisega saame varakult hakata lapses kujundama teadlikku digihuvi ja -oskusi. Erinevad digivahendid pakuvad ühte lisa võimalust, et muuta õppimisprotsessi kaasaegsemaks ja huvitavamaks, pakkudes aktiivset tegutsemist ja probleemide lahendamist.

1) Digilahenduste võimalused lasteaia (hetke olukord):

- Digivahendid: projektorid (3 tk), tahvelarvutid (12 tk), sülearvutid (11 tk)
- Haridusrobotid: Be Bot (12 tk), Blue Bot (2tk), Ozobot, Dash ja Dot Robot, Sphero robotpall, Qobo Tigü
- Digitaalse õppevara kasutamine õppetöös (nt esitlus, video, audiojutt, õppefilm, haridusprogrammid, haridusmängud).
- Robootika tegevused We Do (14tk), legorobot Boost

2) Digivahendite kasutamisel lasteaia õppeprotsessis on eesmärgiks, et laps:

- Mõistab digitehnoloogiaga kaasneva võimalikke riske.
- Tutvub erinevate haridusrobotitega ja saab esimesed teadmised lihtsamate robotite juhtimisest ja programmeerimisest.
- Tunneb digimeediumite (video, pildid, audio, liitreaalsus) loomise võimalusi, omandades lihtsamad töötlemise võtted, saades uusi oskusi ja kogemusi läbi praktiliste tegevuste.

3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- toetatakse laste arengut ja õppimist kaasaegse õppekeskkona võimalusi kasutades;
- õpitakse digivahendeid eesmärgipäraselt kasutama ja mõistetakse digi rakenduste rolli;
- luuakse seoseid, mida näha ekraanil (tahvelarvutis) ja mis toimub päriselus;
- valitakse rakendused ja vahendid, mille sisu, disain ja kasutajasõbralikkus lähtuvad laste vanusest (füüsilised, vaimsed oskused ja emotsioonid), on atraktiivsed (loovad, uued, hariduslikud) ja turvalised (ei ole lastele kahjulikud, ei sisalda vägivalda, solvanguid);
- arendatakse laste algoritmilist mõtlemisvõimet (programmi loomine ja vigade tuvastamine) ja loogilist arutlusvõimet (programmi käitumise ennustamine ja teekonna kavandamine);
- kujundatakse ja arendatakse nii laste üld- ja valdkondlike oskuseid kui ka digioskuseid.

3.5. Samm-sammult õppeprogramm

Lasteaia personal on läbinud Samm-sammult õppeprogrammi ja on omandanud vajalikud oskused Samm-sammult õppeprogrammi rakendamiseks igapäeva töös eelkoolialiste lastega. Samm-sammult on tõenduspõhine õppeprogramm, mille eesmärgiks on toetada laste sotsiaalsete oskuste arengut õpetades neile empaatiat, tunnetega toimetulekut ja probleemide lahendamise olulisi samme. Tegemist on ennetusprogrammiga, mida rakendatakse tervele lastegrupile.

Samm-sammult programm õpetab oskusi järgmises neljas valdkonnas:

- Õpioskused: Lapsed omandavad oskusi, mis aitavad neil paremini õppida, sealhulgas keskenduda, kuulata ja abi paluda.
- Empaatiat: Lapsed õpivad nimetama ja mõistma enda ja teiste emotsioone. Lapsed õpivad, kuidas väljendada hoolivust teiste suhtes.
- Emotsioonide juhtimine: Lapsed õpivad rahunemisvõtteid, kui nad kogevad tugevaid emotsioone, nagu näiteks mure või viha.

- Sõprussuhete loomine ja probleemide lahendamise oskused: Lapsed õpivad, kuidas leida ja hoida sõpru ning lahendada probleeme positiivsel moel.

Eelkoolieas koosneb Samm-sammult õppeprogramm kahest osast:

- Start programm 1-3 aastaste lastele
- Samm-sammult I 3-5 aastastele lastele
- Samm-sammult II 5-7 aastastele lastele

3.6 Vaikuseminutite programm

Vaikuseminutite programm on lihtsate harjutuste kompleks, mis koosneb tähelepanu ja meelerahu harjutustest, mille abil saab treenida tähelepanuvõimet ning arendada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi.

Vaikuseminutite kasutamine toetab lapse tähelepanu fookuses ja meelerahu hoidmise oskust. Antud metoodika õpetab lastele tehnikaid ja võtteid, et endaga kontakti saada, rahuneda, häälestuda ja lõõgastuda. Pikas perspektiivis toetab see ka enesejuhtimise oskust ja keerukamates olukordades rahulikuma meele säilitamist.

Selliseid oskusi saab kergesti kujundada Vaikuseminutite tähelepanu ja meelerahu harjutuste abil.

Eesmärk on toetada kogemuslike tegevuste kaudu positiivse muutuse tekkimist laste tähelepanu ja enesejuhtimise oskustes.

Harjutused võimaldavad

- õppida paremini märkama enda sees ja ümber toimuvat;
- treenida laste võimet oma tähelepanu tahtlikult juhtida ja keskenduda;
- annavad ajapikku oskuse ise rahutusest ja ärevusest väljuda, enda konfliktisust vähendada;
- kasvatada võimet teadvustada ja reguleerida oma emotsionaalset seisundit;
- õppida kiirelt end tasakaalustada või uuele tegevusele häälestuda;
- kujunda heatahtlikku-tähelepanelikku hoiakut, mis aitab olla hooliv nii enda kui teiste suhtes.

3.7 Arvumaa õppeprogramm

Lasteaias on matemaatika õppimisel kasutuses õppeprogramm "Lähme Arvumaale".

Saksamaal loodud teaduspõhine programm aitab:

- rajada kindlat emotsionaalset silda formaalse matemaatilise keele ja igapäevaelu vahele;
- luua struktureeritud arusaam kõikidest arvu aspektidest 0-10 (hulgad, järjestus, geomeetrilised kujundid jne)
- õppida tundma numbreid kui sümboleid kuni 20.

“Lähme Arvumaale” on loov ja mänguline, sealjuures väga efektiivne ning motiveeriv, kuid siiski väga elulähedane matemaatika kontseptsioon. See on loodud nähtuna lapse vaatenurgast: kuidas nad näevad maailma? Millistele teadmistele nad saavad oma maailma rajada? Kuidas nad mõtlevad? Mida nad vajavad ja mis neile meeldib? Avatud kontseptsioonina ei ole Arvumaa normatiivne programm, vaid pakub motiveerivat ja struktureeritud raamistikku. Õpetajad saavad seda kergelt kohandada vastavalt individuaalsetele vajadustele ja laste vanusele, kasutada saab erinevaid ideid ja sobivaid tegevusi. Programm on kasutuses 4-6 aastastel lastel.

3.8 Tuge vajav laps.

- 1) Tuge vajav laps on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas
- 2) Tuge vajavate laste toetamine on meeskonnatöö, kus osalevad rühmaõpetajad ja õpetajaabid/assistendid, erialaõpetajad, eripedagoog/logopeed ja lapsevanemad. Töö tõhususe ja toimimise eest vastutab direktor.
- 3) Õppeaasta algul koostab meeskond individuaalse arengukava lastele, kellele on määratud puue ja/või kellele rakendub koolikohustuse edasilükkamise meede ning vajadusel ka teistele lastele. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arengukava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Õppeaasta keskel ja lõpul tehakse kokkuvõtte individuaalse töö toimimise ja keskkonna sobilikkusest. Kõigile lastele on avatud arengukaardid Eliis süsteemis, mis kajastavad hinnangut laste eakohasele arengule. Tuge vajavatele lastele koostatakse vajadusel lisaks eelnimetatud individuaalne arengukaart.
- 4) Kooli mineva tuge vajava lapse osas tehakse koostööd kooliga, et lapse erivajaduse toetamine oleks sujuv ja järjepidev. Lisaks toimub koostöö tuge vajava lapse vanematega, kohaliku omavalitsuse lastekaitse osakonnaga, Rajaleidja keskustega, erialaspetsialistidega ja erinevaid toetavaid teenuseid osutavate asutustega.
- 5) Lasteaias töötab arengulise erivajadusega laste toetusgrupp, kes vähemalt kahel korral aastas räägib läbi tuge vajavate lastega läbiviidavate tegevuste osas, planeerib vajadusel individuaalse arengukava ja tegevuste individualiseerimise vajalikkust iga lapse puhul eraldi. Arengulise erivajadusega laste töögrupp kuuluvad rühma- ja erialaõpetajad, kes planeerivad ühiselt sekkumisi laste arendustegevusse, analüüsivad tehtud töö tulemuslikkust ja jagavad omavahel kogemusi ning võtteid, mis on olnud tulemuslikud töös tuge vajavate lastega. Õpetajad saavad üksteiselt tunnustust ja toetust rasketes olukordades ning jagavad rõõmsaid eduelamusi laste arenguga seoses.

3.9 Koostöö lapsevanemaga

- 1) Perekonnd vastutab lapse arengu ja kasvamise eest ning lasteaed austab lapsevanemate kasvatuspõhimõtteid. Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanematega lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb avatud suhtlemisel, aktuaalse info vahetamisel, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

2) Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest ning kaasab ta hinnangu andmisesse. Pedagoog loob vanemale võimaluse saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes. Kord aastas toimuvad vanematega arenguveestlused, lahtiste uste päevad ja paneelvestlus. Arenguveestluse eesmärgiks on saavutada kooskõla lasteasutuse ja kodu tegevuse eesmärkideks. Selle käigus antakse mõlemapoolset tagasisidet lapse arengust ja kavandatakse edasise tegevusi.

3) Lapsevanemale tutvustatakse lasteaia kodukorda, õppekava, aasta- ja kuu tegevuskavasid. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda regulaarselt tagasisidet lasteasutuse tegevusest. Lapsevanema annab hinnangu lasteasutuse tegevuse kvaliteedile iga aastasel rahuloluküsitlusel.

4) Lastevanemad kaasatakse aktiivselt osalema erinevatesse töötubadesse, kevadistele talgutele, perespordipäevale ja kõikvõimalikele erinevatele üritustele

4. 6 -7 AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

4.1 Üldoskused

- 1) Mänguoskused
- 2) Tunnetus- ja õpioskused
- 3) Sotsiaalsed oskused
- 4) Enesekohased oskused
- 5) Väärtuspõhised oskused

1) Mänguoskused

Mäng on eelkooliealise lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.

Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustöö tulemusena 6-7 aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu, on võimeline juhtima oma planeeritud/vaba mängu
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusemängus;
- 8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.
- 9) ammutab mängu teemasid teda ümbritsevast keskkonnast;

2) Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäeva tegevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.
- 9) konstrueerib aktiivselt teadmisi, sidudes olemasoleva uuega (ennastjuhtiv õppija);

3) Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

4) Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- 3) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

5) Väärtuspõhised oskused

Väärtuspõhiste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust jääda muutustes iseendaks, kujundada oma põhimõtteid ja käitumisprintsipi. Väärtused on justkui prillid, mille läbi laps vaatab maailma: hindab, mis on hea ja mis on halb ning teeb oma valikud.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) käitub viisakalt ja väarikalt, on arvestav kaaslastega (head kombed).
- 2) hoolib ja armastab iseennast, et siis hoolida ja armastada teisi (hoolivus).
- 3) on salliv, püüdes kaaslasi mõista ja austada nende erinevusi (sallivus).
- 4) julgeb teistest erineda, olla just see unikaalne isiksus, kes ta on (julgus).
- 5) julgeb abi paluda ja abi pakkuda (julgus).
- 6) on järjepidev ja visa millegi saavutamiseks või oma unistuste elluviimiseks (töökus).
- 7) mõistab, et töö ja töökus ei ole midagi hirmsat, sellega saab hakkama igaüks omal moel (töökus).
- 8) on ise oma "õnne sepp", keskendub enda tegudele, otsustele ja mõtlemisele (vastutus).
- 9) õpib kogemusest ja suudab süveneda, nutikus ja humoorikas kavalus käivad käsikäes (tarkus).
- 10) on avatud meelega maailma asjade suhtes, julgeb küsida, uurida ja rohkem teada saada (tarkus).

5. VALDKONDADE ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING 6-7 AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

5.1 Õppe-ja kasvatustegevuse sisu ja lõimuvad tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkond*):

1. mina ja keskkond;
2. keel ja kõne;
3. matemaatika;
4. kunst;
5. muusika,
6. liikumine;
7. maailmaharidus.

5.2 Valdkond MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;

- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järelt tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 8) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- 9) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 10) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 11) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 12) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 13) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;
- 14) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal/kergliiklusteel sõita;
- 15) oskab kirjeldada taime kasvu protsessi ja kasutab neid praktikas iga aastastes projektides: maitsetaimede ja köögiviljade kasvatamine rühmaruumis ja kasvuhoones;
- 16) oskab hoolitseda lasteaia loomade eest ja teab, milliseid töövõtteid ja vahendeid selleks vaja on;
- 17) teab millest ehitatakse ehitisi ja oskab nimetada erinevaid tööriistu;
- 18) teab kuidas sorteerida prügi ja mida teha jäätmetega;
- 19) tunneb liiklusvahendeid ja teab nende otstarvet;

20) tunneb häid lauakombeid ning lauas olles seltskondlikku viisakust: vestlus, millega ja kuidas midagi süüa, abivahendid.

5.3 Valdkond KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

Valdkonna Keel ja kõne sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaasvestleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnadest lauseid moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja ette öeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistätedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule;
- 12) oskab nimetada erinevaid raamatuid ja kirjeldada nende sisu; oskab nimetada raamatu autoreid;

- 12) oskab kasutada uute teadmiste või ülesannete lahendamiseks temaatilise sisuga raamatuid;
- 13) oskab nimetada lastekirjanduse erinevaid žanreid, märkab sarnaseid/erinevaid tunnuseid;
- 14) oskab kirjeldada emakeelepäeva sisu ja mõtet.

5.4 Valdkond MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem*, *vähem*, *võrdselt*;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 10 piires ning tunneb märke +, -, =;
- 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaaega täistundides ja pool tundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nõör vms);

- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid. Eristab geomeetriliste kehasid geomeetristest kujunditest
- 14) oskab algtasemel programmeerida (Bee-Boti, Blue- Boti liikumist juhtida);
- 15) loob lihtsaid mudeleid ja süsteeme (nt LEGO mudeleid)
- 16) märkab, jätkab ja loob mustreid;
- 17) oskab lahendada lihtsamaid matemaatilisi ülesandeid arvutiprogramme kasutades.

5.5 Valdkond KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpituid voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab

ümbritsevat vabalt valitud viisil;

- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.
- 9) lapsed loovad, avastavad ja eksperimenteerivad erinevaid võtteid ja materjale kasutades keskendudes tööprotsessile;
- 10) oskab oma töid eksponeerida ja kirjutab oma töödele signatuuri;
- 11) tunneb huvi kunstinäituste vastu ja oskab nimetada neid;
- 12) tunneb erinevaid kunstiliike ja kunstnikke;
- 13) Oskab konstrueerida puitmaterjalist erinevaid töid ja kasutada selleks sobilikke materjale ja töövõtteid;
- 14) Joonistab loovpilte erinevaid kirjanduspalu ja muusikateoseid kuulates;
- 15) vastutab kunstivahendite heaperemeheliku kasutamise eest;
- 16) kasutab materjale säästlikult ja peab lugu taaskasutuse põhimõttest.

5.6 Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna *Muusika* sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;
- 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule;
- 3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;
- 5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 6) mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;
- 7) mängib laste pillidel ja oskab mängida ka pillid ansambelis;
- 8) liigub vastavalt muusika meeleolule;
- 9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu;
- 10) püüab teadlikumalt oma häält kuulata ja juhtida;
- 11) tunneb huvi erinevat liiki ja stiili muusika vastu;
- 12) tunneb huvi muusika loojate vastu ja teab helilooja, rahvaviisi, koorijuhi, dirigendi mõistet;
- 13) improviseerib ise kaasmänge.

5.7 Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.¹²

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatusalaste teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumise osavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinaatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;
- 5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;
- 7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;
- 8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;
- 9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- 11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);
- 12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;
- 13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi;
- 14) omab suusatamise ja uisutamise algoskust;
- 15) on omandanud rütmiliikumise õpetuse Eesti võimlemise rajaja Ernst Idla meetoodika ja harjutusvara järgi, s.h. „Idla Palli ABC” õpetus ;
- 16) oskab käituda võistluse lõpetamisel - kätlemine, aplodeerimine, tänamine;
- 17) oskab sõita rattaga kolonnis kergliiklusteedel ja rattakrossi metsaradadel;
- 18) täidab enda kohta „MINA OSKAN” illustreeritud lehe, mis on tagasisideks kodule lapse kehalise koolivalmiduse kohta.
- 19) oskab kergemaid ratta parandustöid ja rattakiivrit reguleerida
- 20) soovib õuetegevuse ajal "heaperemehelikult" kasutada spordi- ja töövahendeid
- 21) tunneb huvi liikumisvahendite meisterdamise vastu / suudab enda tehtud vahendi liikumistegevuse käigus teisele anda

5.8 Valdkond MAAILMAHARIDUS

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb austust mitmekesisuse, inimõiguste ja keskkonna vastu;
- 2) oskab näha enda tähtsat rolli maailma jätkusuutlikus arengus;
- 3) jääb oma tegevustes teiste suhtes hoolivaks ja õiglaseks.

Valdkonna maailmahariduse sisu:

- 1) inimõigusi käsitlevad teemad: rändetemaatika, kultuuriline mitmekesisus, laste õigused, sooline ebavõrdsus, hariduse olulisus;
- 2) looduskeskkonda käsitlevad teemad: veekaitse, kliimamuutused, loodusressursside kaitse, kestlik tootmine ja tarbimine.
- 3) sisu antakse edasi läbi loominguliste tegevuste, õppemängude, uurimuslike tegevuste ja MATIK-õppe toel.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) saab laps teadlikumaks suuremate üleilmsete katsumuste põhjustest ning tagamaadest;
- 2) kujuneb välja empaatiline suhtumine nendesse, keda niisugused probleemid kõige enam mõjutavad;
- 3) areneb välja julgus seista keskkonna ning inimeste heaolu eest;
- 4) kujunevad õppija hoiakud ja väärtused, mis aitavad saada aktiivseks maailmakodanikuks;
- 5) areneb lapse kriitiline mõtlemine, mis annab julguse vastu astuda ebavõrdsusele, ebaõiglusele ja stereotüüpsetele hoiakutele.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) Tunneb ja väärtustab erinevatest kultuuridest tulenevaid kombeid ja traditsioone;
- 2) toob näiteid, miks on õppimine oluline ja mida selleks vaja läheb. Teab põhjusi, miks osades riikides lapsed koolis käia ei saa;
- 3) jääb oma käitumises heatahtlikuks ja õiglaseks. Teab, et inimeste heaolu kaitseks on loodud inimõigused;
- 4) nimetab tegevusi, mis toetavad tervislikku eluviisi. Teab, miks on arstiabi kättesaadavus oluline;
- 5) oskab tuua näiteid olukordadest, millal inimestesse suhtutakse ebavõrdselt nende soo tõttu;
- 6) kirjeldab oma unistusi ja tegevusi mida selle saavutamiseks teha tuleb;
- 7) teab põhjusi, miks inimesed maailmas rändavad ja millist toetust nad vajavad kohanemisel;
- 8) teab miks on vajalik tarbimist vähendada, teeb vahet vajaliku ja mittevajaliku ostu vahel;
- 9) teab, miks ja kuidas sorteeritakse prügi;
- 10) väärtustab toitu ja väldib selle raiskamist;
- 11) oskab tuua välja põhjusi miks kliima muutub ja mida see endaga kaasa toob;
- 12) väärtustab looduskeskkonda ja kirjeldab tegevusi, mis aitavad loodust hoida ja kaitsta;
- 13) nimetab maailmaharidusega seotud tähtpäevi;
- 14) oskab nimetada mõnda kestliku arengu eesmärki ja teab tegevusi, mis aitab nendeni jõuda;
- 15) oskab tuua näite mõnest inspireerivast inimestest, kelle tegevus toetab inimõiguste ja keskkonna kaitset, jätkusuutlikku arengut vms.

6. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED

- 1) Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, toevajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga või lapse seadusliku esindajaga.
- 2) Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Lapse arengu hindamise, vestluse viib läbi õppe- ja kasvatuskõikumistes õpetaja, kes jälgib last tema toimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes. Kui on vaja hinnata täiendavalt lapse arengut toetavaid teenuseid, kaasatakse selleks vastava valdkonna tugispetsialist.
- 3) Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
- 4) Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused, õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused ning nende vastavus lasteaia riiklikule õppekavale.

- 5) Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.
- 6) Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, kus
  - antakse ülevaade lapse arengust ja õppimise tulemustest;
  - selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.
  - nõustatakse vanemat lapse arengu toetamisel ja vajadusel tehakse ettepanekuid tugiteenuste võimaldamiseks.
- 7) Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

7. ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

Muudatused õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks pedagoogilisele nõukogule ja hoolekogule. Muudatused õppekavasse viiakse sisse vajadusel iga õppeaasta alguseks. Õppekava kinnitab direktor.